

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Türkiye'nin Enerji Politikalarına ve Planlamasına Genel Bakış

Yrd. Doç. Dr. **Vedat GÜN**

Enerji Piyasası İzleme ve Arz Güvenliği Daire
Başkanı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

28-29-30 Haziran 2007, EMO-İÇEF, Nevşehir

Enerji Politikaları

Ana hedef : enerjinin tüketiciye

- *yeterli,*
- *kaliteli,*
- *sürekli,*
- *ekonomik olarak karşılanabilir*
- *ve çevresel yönden sürdürülebilir*

koşullarda temini

Enerji Politikası Öncelikleri

- **Arz Güvenliğinin ve Sürdürülebilirliğin Temini**
- **Rekabetçi Piyasaların Oluşturulması**
- **“Enerji Koridoru”**

Arz Güvenliği ve Sürdürülebilirlik

- Dışa bağımlılığın azaltılması
  - Yerli kaynak kullanımının artırılması (kömür sahaları ihalesi, Jeotermal Kanunu, vb.)
  - Yeni kaynakların araştırılması (petrol - doğal gaz arama faaliyetleri)
  - Yenilenebilir enerji kaynakları ile üretimin teşvik edilmesi (YEK Kanunu, Rüzgar Atlası)
  - Yeni teknolojiler (ICHET, BOREN)

Arz Güvenliği ve Sürdürülebilirlik

- İthal kaynaklara bağımlılıkla ilgili olası risklerin minimize edilmesi
  - Kaynak, ülke, teknoloji çeşitlendirmesine yönelik politikalar (Azeri gazı, Mısır gazı, Kerkük petrol hattına paralel doğalgaz hattı, Katar vb.)
  - Bölgesel işbirliği, bölgesel piyasalar, enterkonneksiyonlar (Güneydođu Avrupa Enerji Topluluđu, UCTE)
  - Nükleer

TÜRKİYE'NİN

DÜNYA TOPLAM DOĞAL GAZ REZERVİ: 180 TRİLYON M3

DÜNYA TOPLAM PETROL REZERVİ: 1200 MİLYAR VARİL

PETROL

DOĞAL GAZ

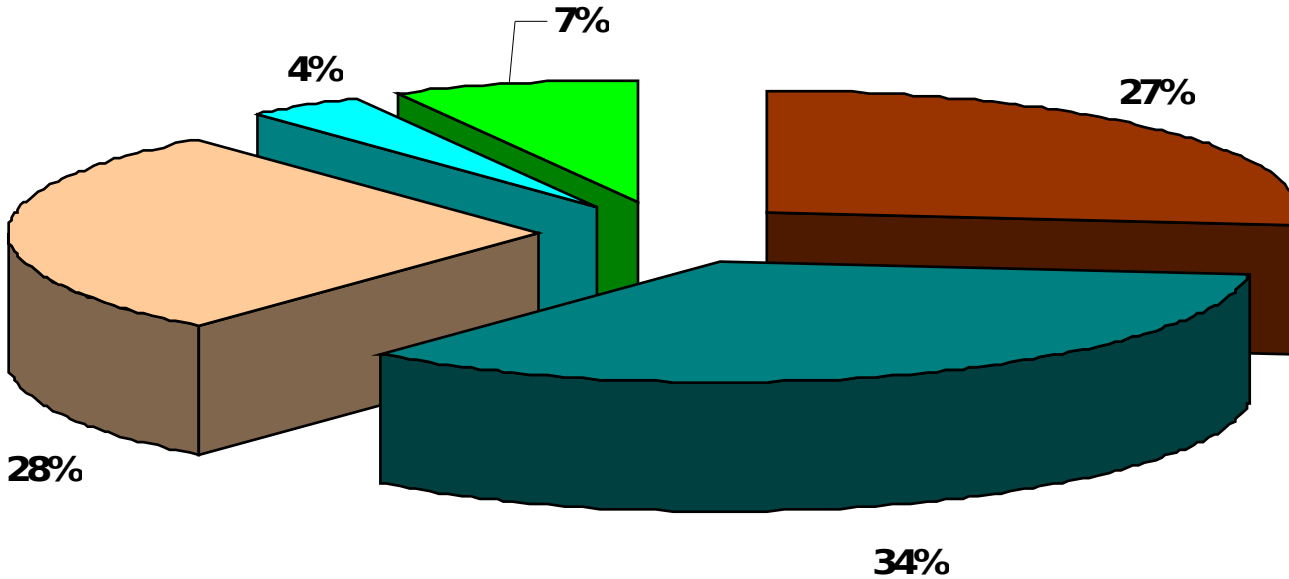

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

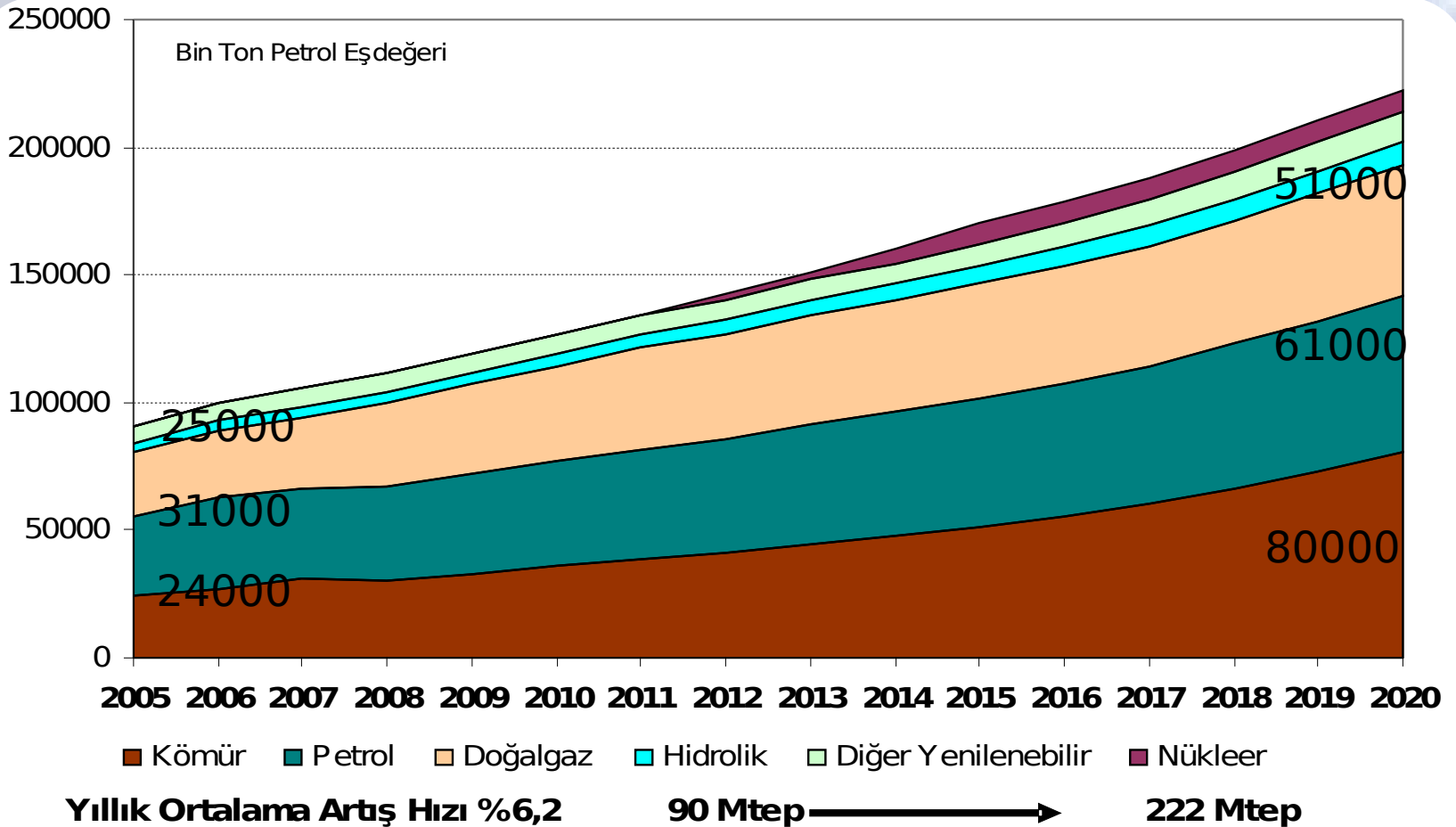
Türkiye 2005 Yılı Enerji Tüketimi

90308 Bin Tep

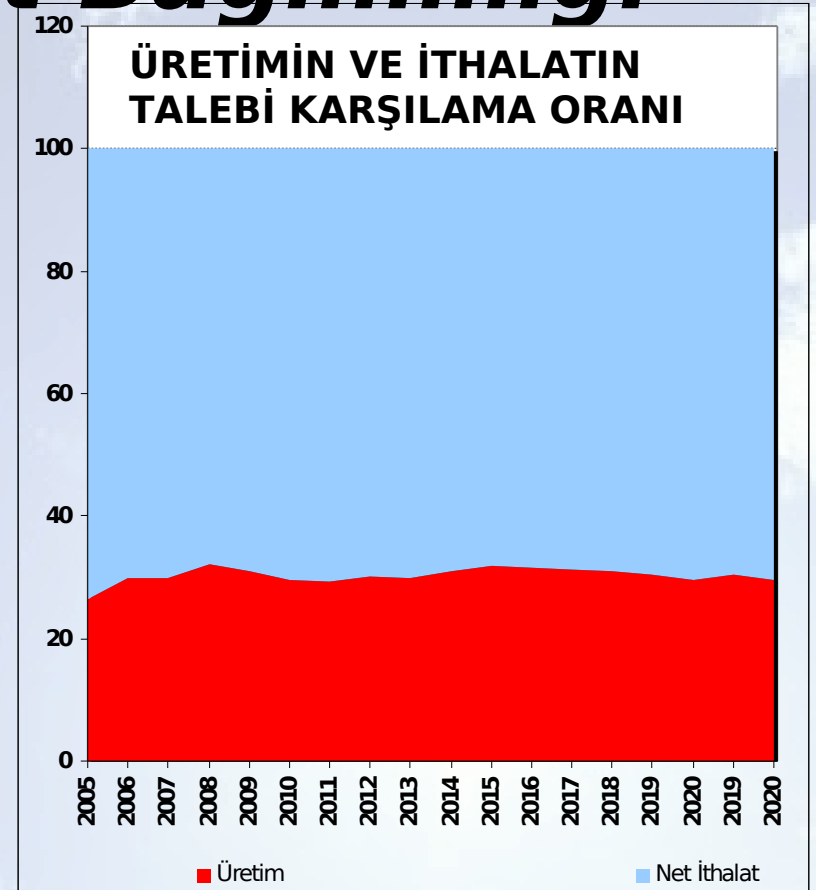
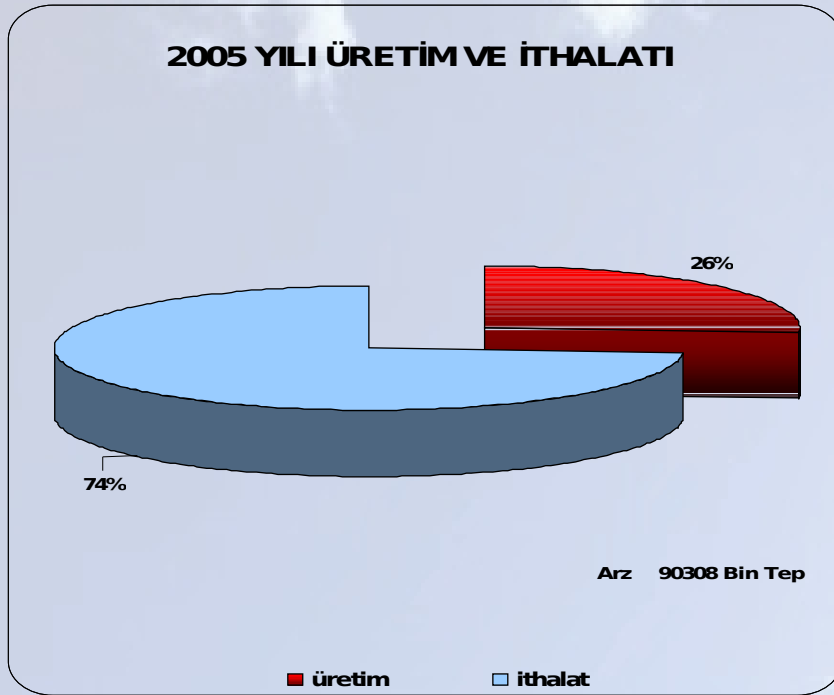
■ Kömür ■ Petrol ■ Doğalgaz ■ Hidrolik ■ Diğer Yenilenebilir

Türkiye - Birincil Enerji Talebi Kaynaklar bazında, 2005-2020

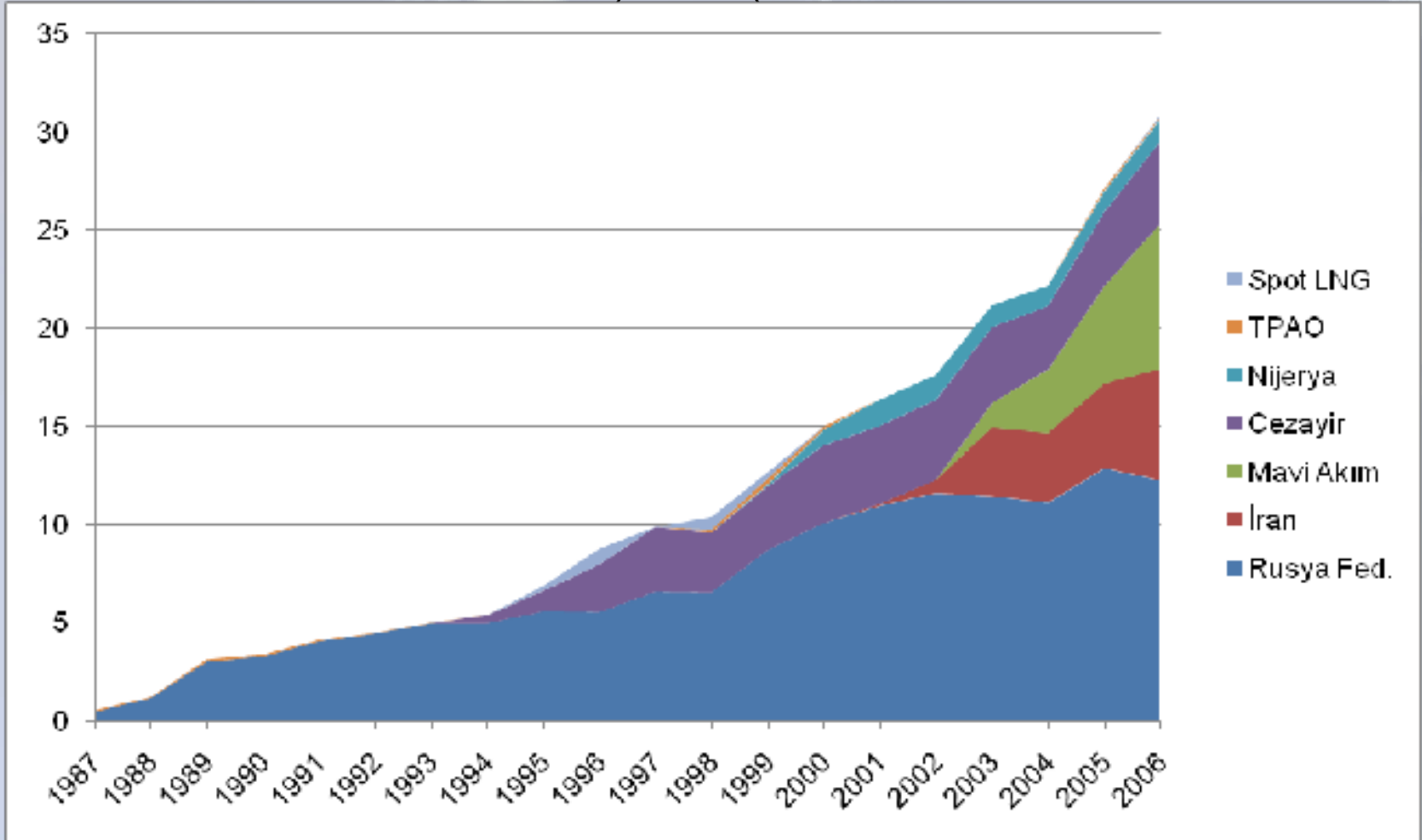

Türkiye- İthalat Bağımlılığı

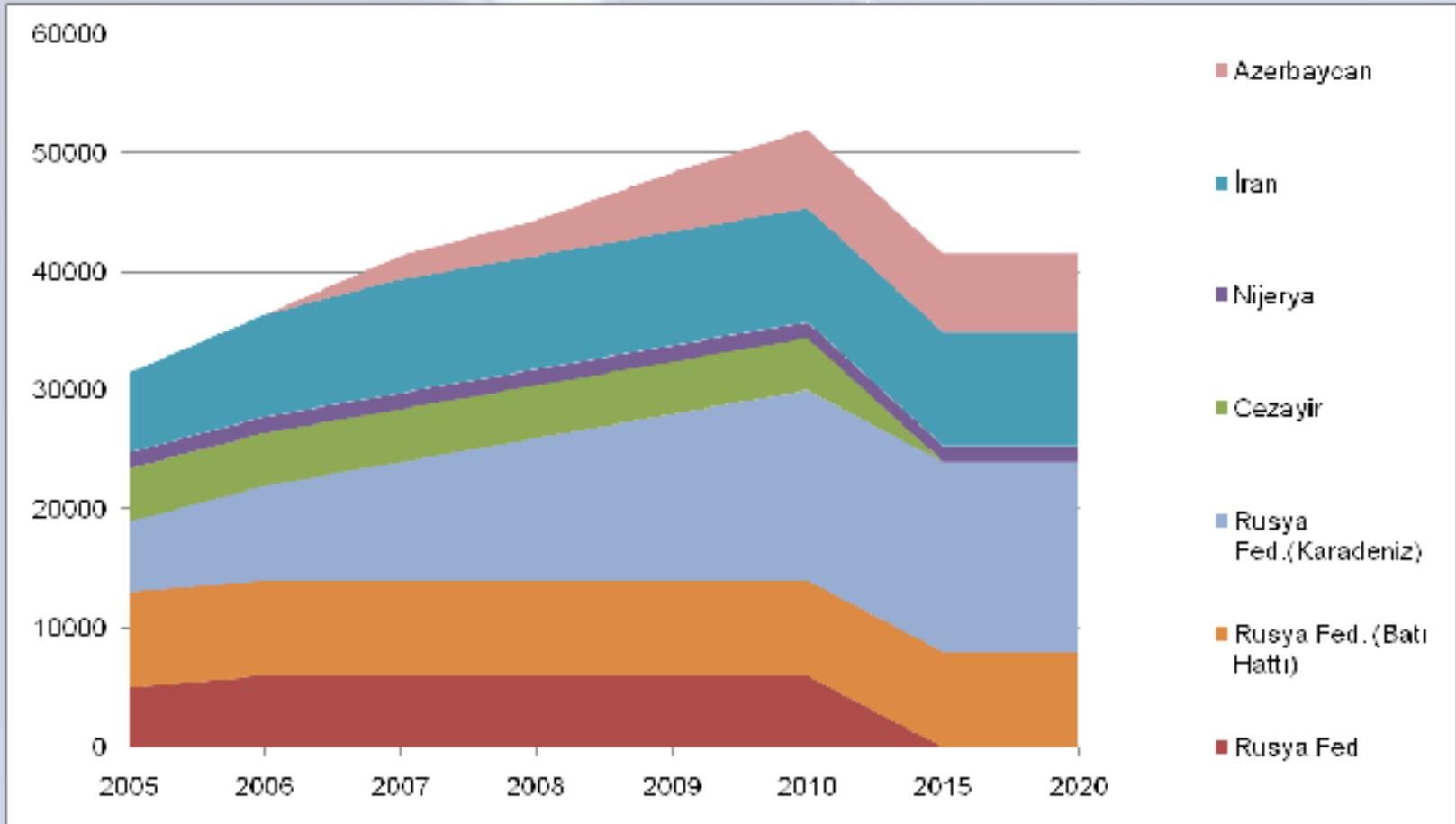

Türkiye'nin Yıllar İtibari ile Doğalgaz ve LNG Alım Miktarları

Günlük 2 milyon metreküp Akçakoca gazı, 2007 Nisan da devreye girmiştir.

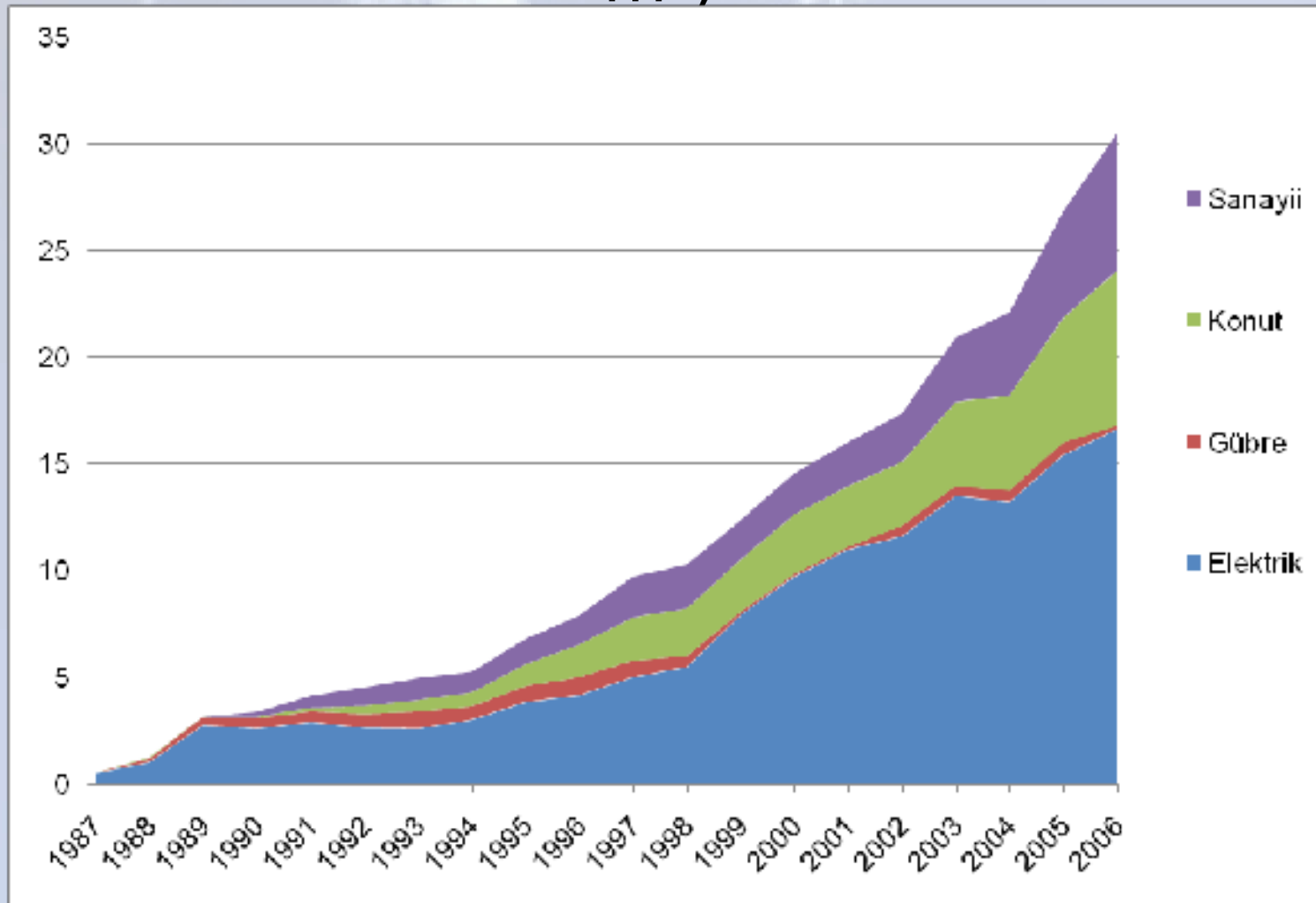
Türkiye'nin Kontrata Bağlanmış Gaz Alımları (Milyon m³)

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Yıllar İtibarı ile Doğalgaz Satış Miktarı (Milyar m³)

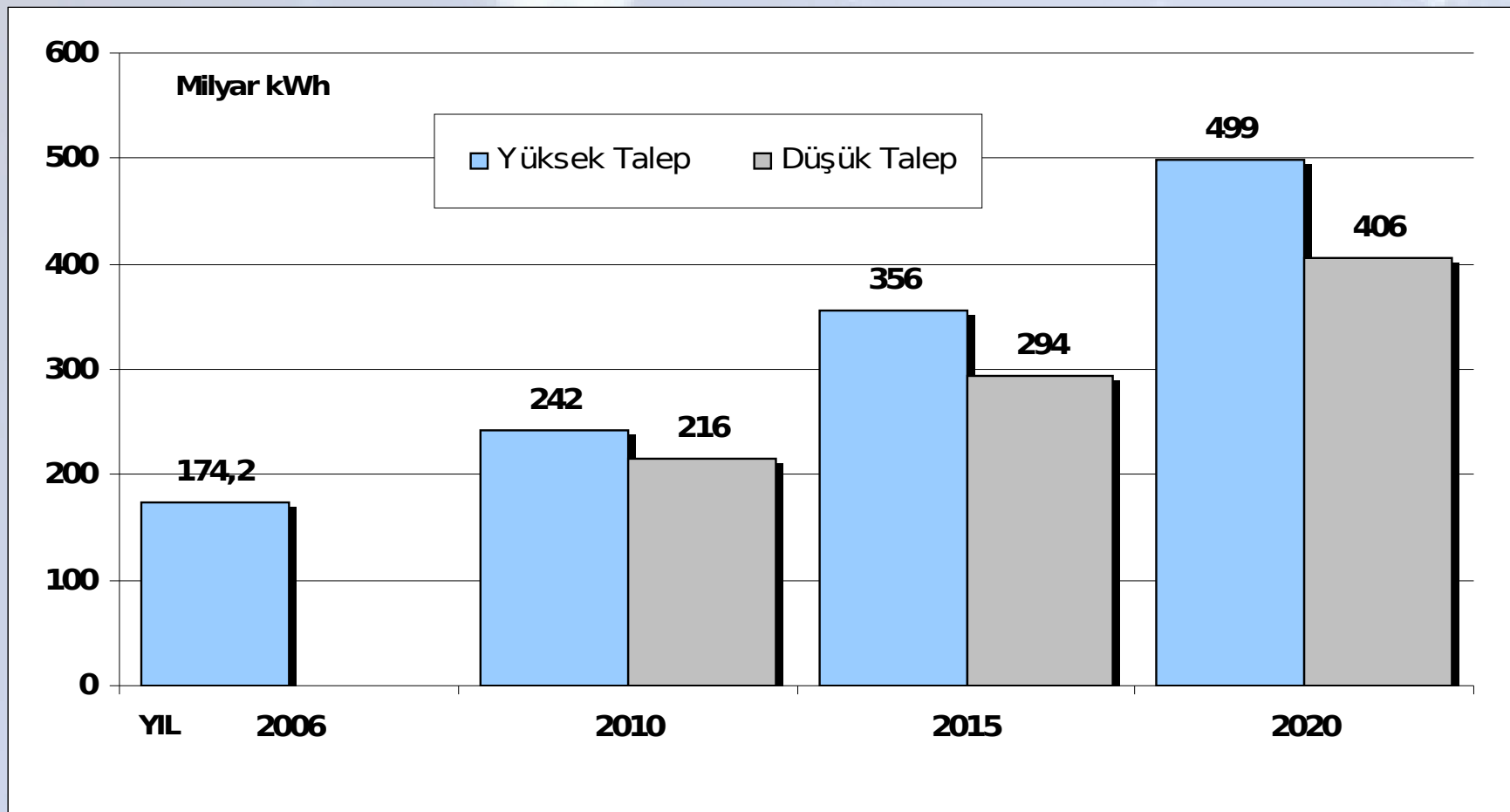

Elektrik Enerjisi

- Yüksek büyüme ile gelen yüksek enerji talebi(2007 ilk 5 aylık ortalaması %9.2)
- Aynı şekilde yatırım ihtiyacı(yıllık 3-5 milyar dolar civarında)
- Kaynak çeşitliliği ihtiyacı

Türkiye- Elektrik Enerjisi Talebi (2006-2020)

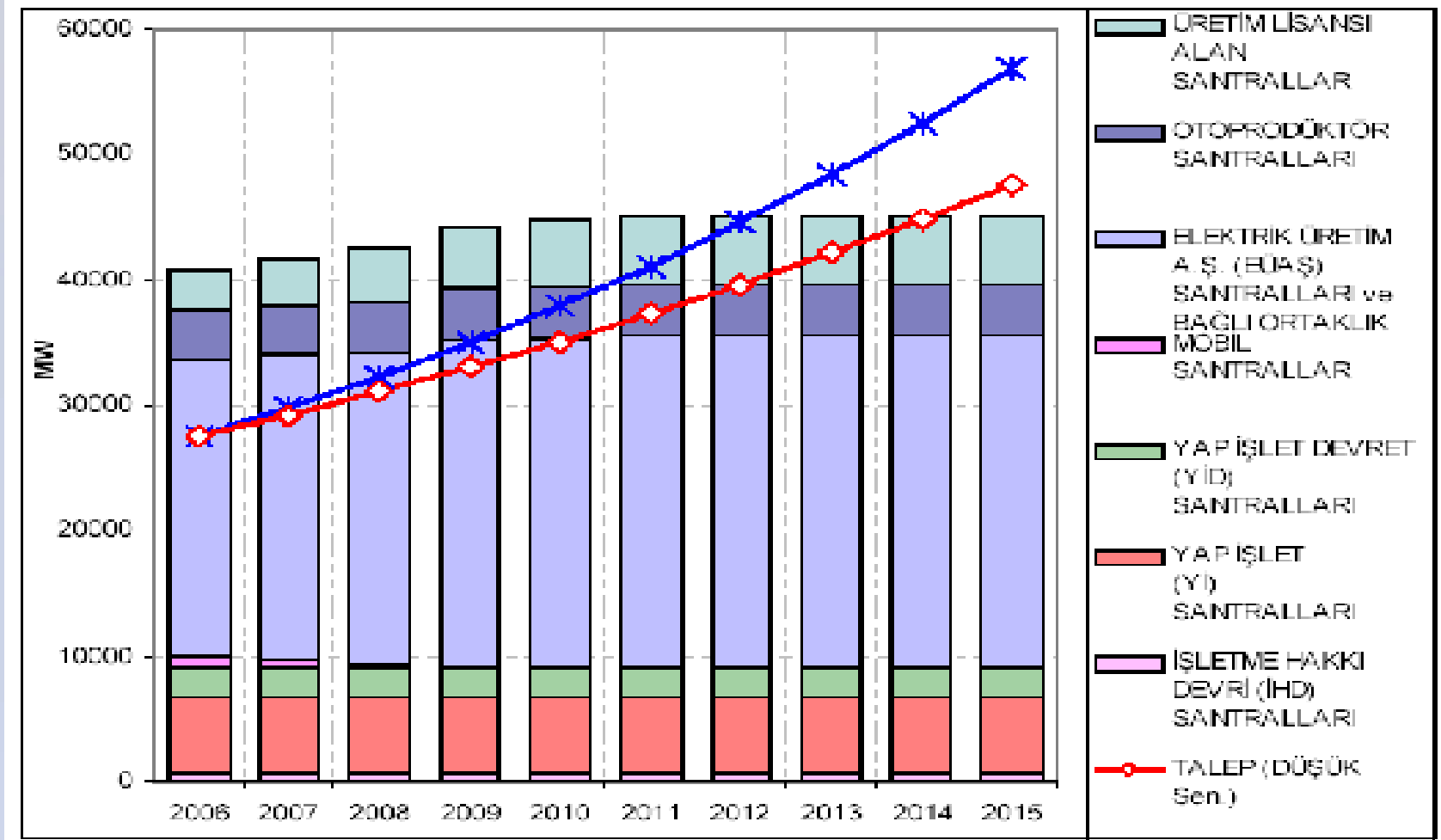

Arz Güvenirliđi İin

- Elektrikte
  - Kurulu Güç Durumu
  - Üretim Durumu

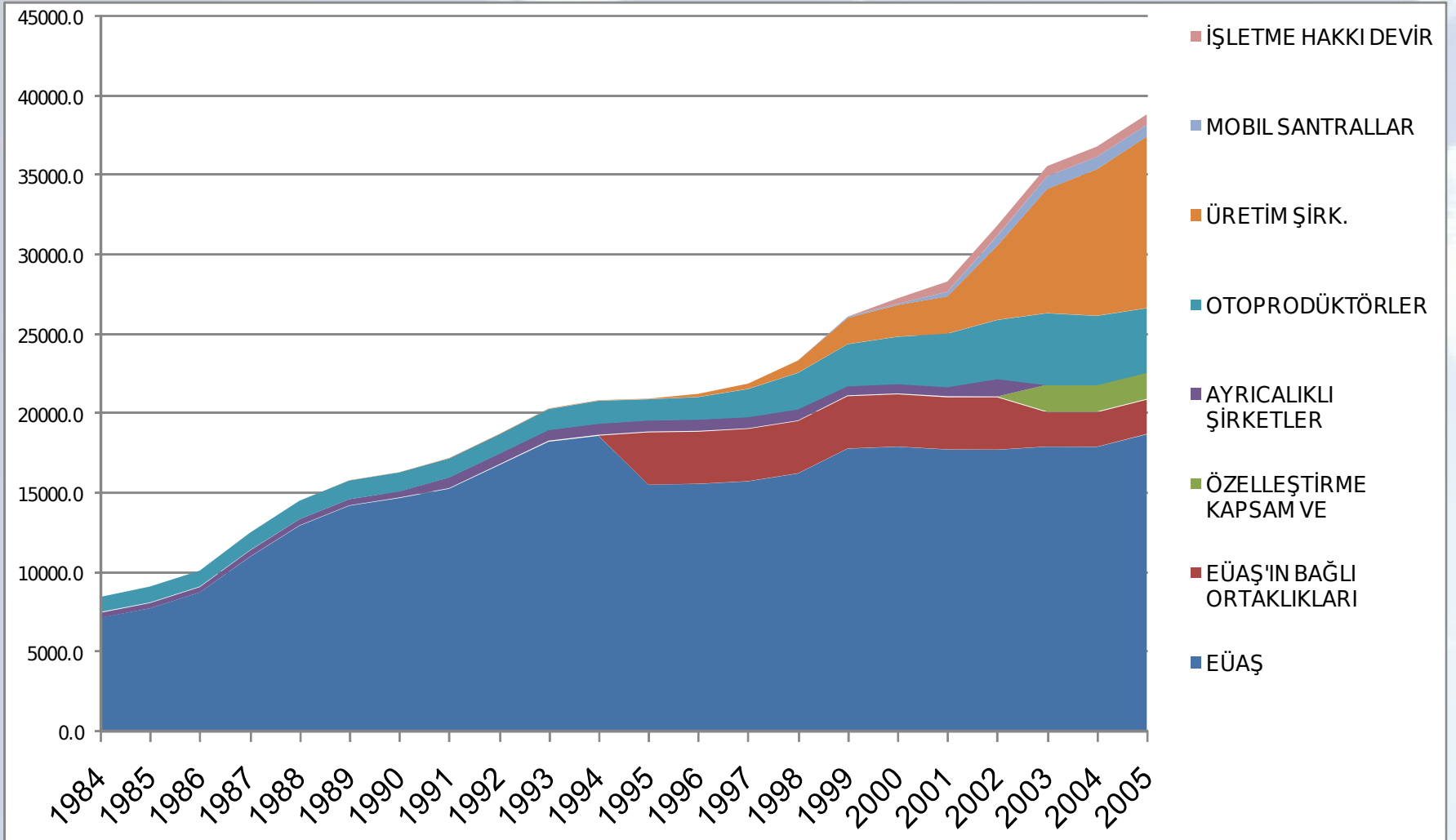
Kurulu Gücün Kuruluşlara Göre Dağılımı

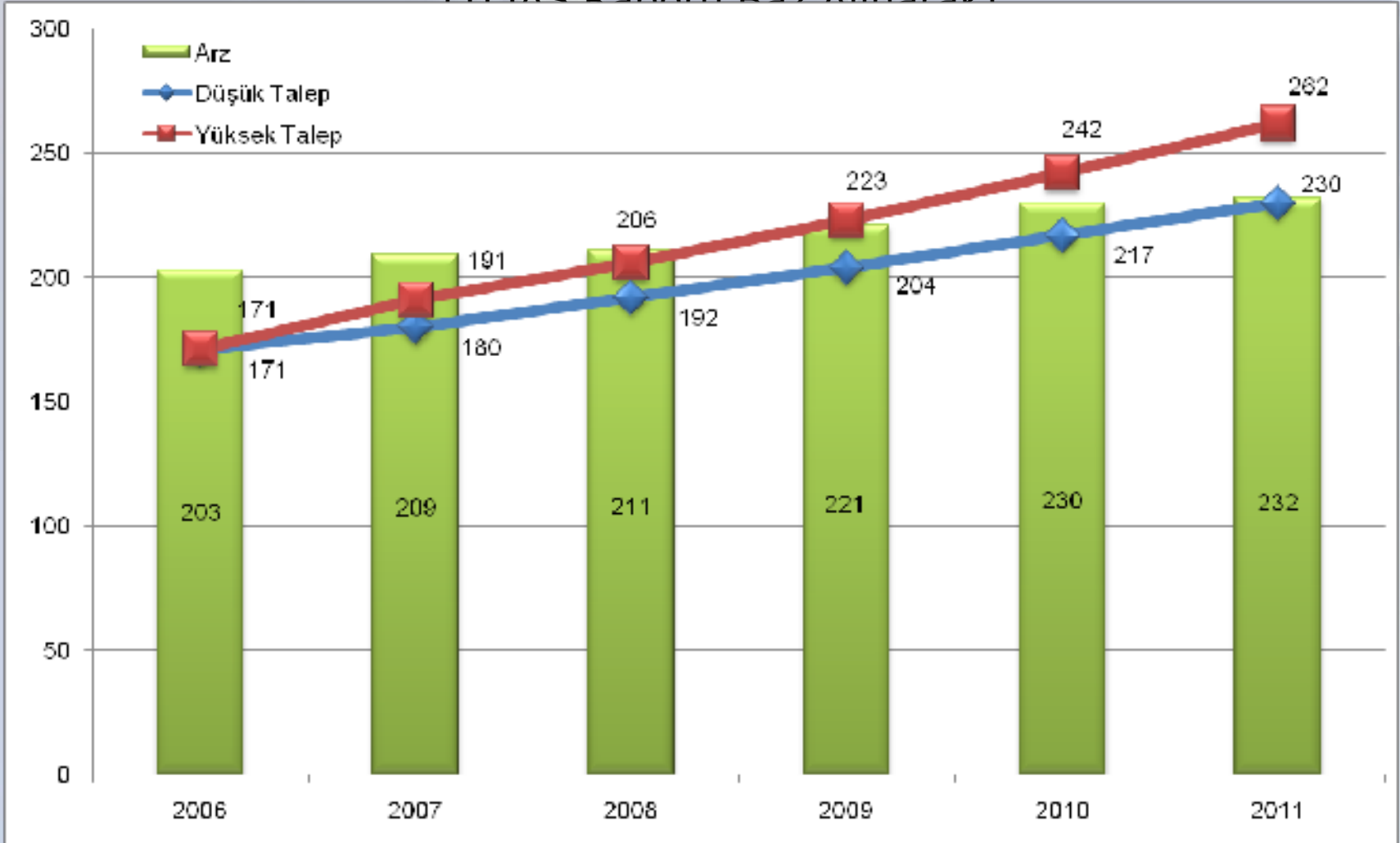
Elektrik Üretimindeki Paylar

Dünya Bankasına Göre Arz-Talep Durumu(TWh)

(TEİAŞ Raporu Baz Alınarak)

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Arz Güvenliği ve Sürdürülebilirlik

- Tüm enerji zincirinde verimliliğin artırılması
  - Nihai tüketimde enerji yoğunluğunun azaltılması
    - **Enerji Verimliliği Kanunu**
  - İletim ve özellikle dağıtımda kayıp-kaçakların azaltılması
  - Üretimde verimlilik artırıcı teknolojilerin uygulanması (kojenerasyon), rehabilitasyon yatırımları

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Arz Güvenliği ve Sürdürülebilirlik

- Çevresel etkilerin azaltılması
  - Fosil kaynakların alternatif kaynaklar ve teknolojiler ile ikame edilmesi
  - Termik üretimde çevreye uyumlu teknolojilerin kullanımı
    - Mevcut tesislerin rehabilitasyonu
    - Yeni yatırımların çevre mevzuatına uygun olarak gerçekleştirilmesi
  - Enerji sektöründe sera gazı emisyonlarının azaltılması
    - Enerji verimliliği
    - Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması

• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC)

Rekabetçi Piyasaların Oluşturulması Piyasa Kanunları

- 4628 Elektrik Piyasası Kanunu(2001)
- 4646 Doğalgaz Piyasası Kanunu(2001)
- 5015 Petrol Piyasası Kanunu (2003)
- 5307 LPG Piyasası Kanunu (2005)
- 5584 Enerji Verimliliği Kanunu (2007)
- 5686 Jeotermal Kanunu (2007)

Amaç :

- Rekabet ortamında, özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterecek;
  - Mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf piyasalar
  - Bağımsız düzenleme ve denetim

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Rekabetçi Piyasaların Oluşturulması

- Rekabet yoluyla verimliliğin artırılması
- Tedarikçi çeşitliliği
- Tüm tüketicilerin tedarikçisini seçebilme hakkı
(Hedef: serbest tüketici limiti $\rightarrow 0$)

Rekabetçi Piyasa Yapısı

KAMU

- makro ölçekte politikalar (ETKB)
- piyasa içi kontrol, düzenleme denetim (EPDK)

ÖZEL SEKTÖR

- yatırımlar
- piyasa faaliyetleri
  - üretim
  - dağıtım
  - ticaret
  - .....

“Enerji Koridoru”

- ✓ Tüketici ülkeler : güvenli ve ekonomik kaynaklara ulaşma zorunluluğu (**arz güvenliği**)
- ✓ Üretici ülkeler : tüketici pazarlara ulaşma zorunluluğu (**talep güvenliği**)
- ✓ Transit ülkeler : güvenli geçiş sağlayarak hem transit olma durumunun getirdiği kazanımlara sahip olmak, hem de kendi arz

“Enerji Koridoru ve Terminali”

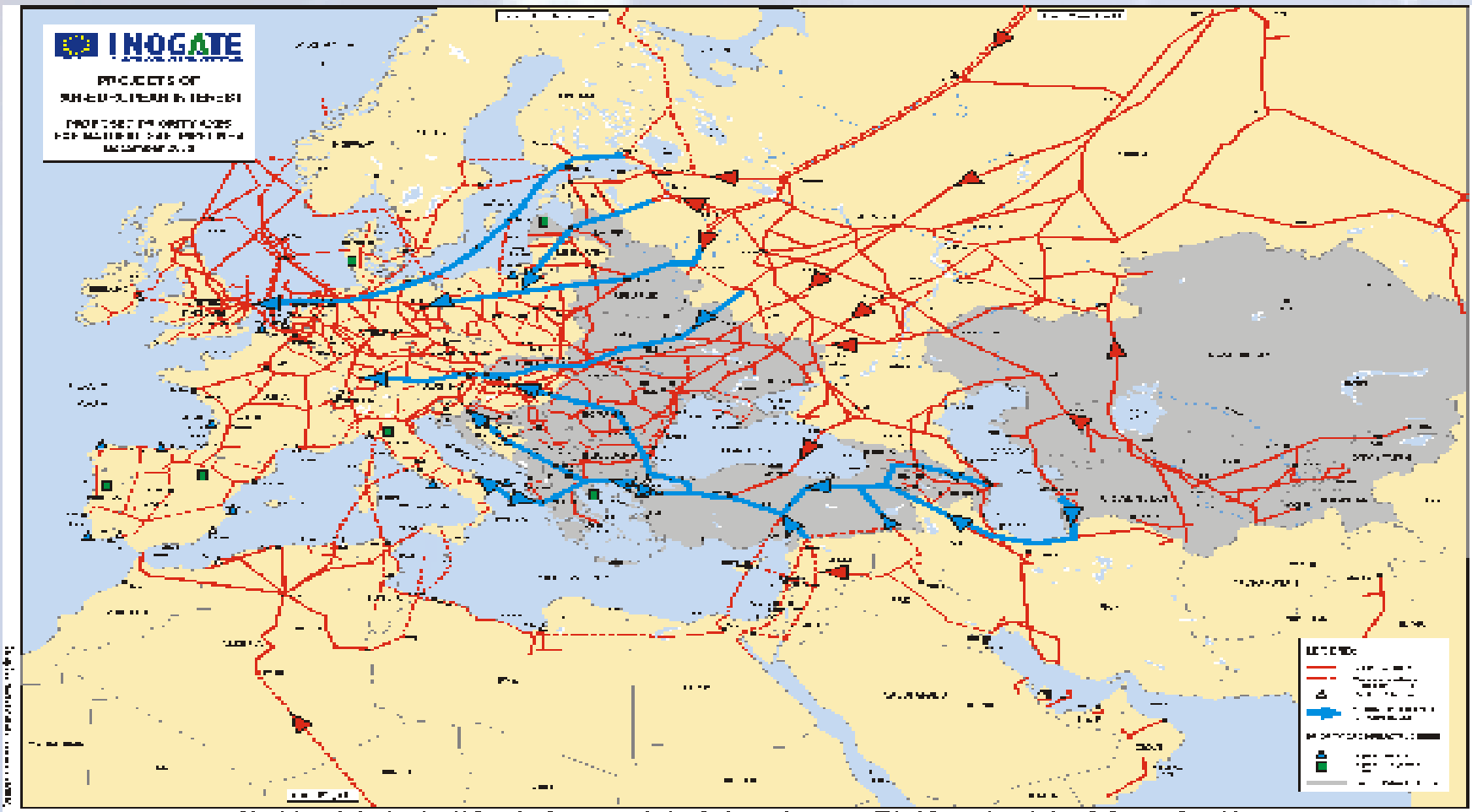
Türkiye’nin Rolü

- Enerji kaynak ihtiyacının güvenilir olarak karşılanması
- Ortadoğu ve Hazar Bölgesi hidrokarbonlarının tüketimin yoğun olduğu Avrupa ve diğer ülkelere nakledilmesinde bir transit ülke olarak Ülkemizin jeopolitik konumunun sağladığı avantajdan faydalanılması ve bir **enerji terminali** olması.
- Bölgede enerji üretim ve ticaretinde rol ve pay almak, kendi ihtiyacımızın daha ekonomik olarak karşılanması.

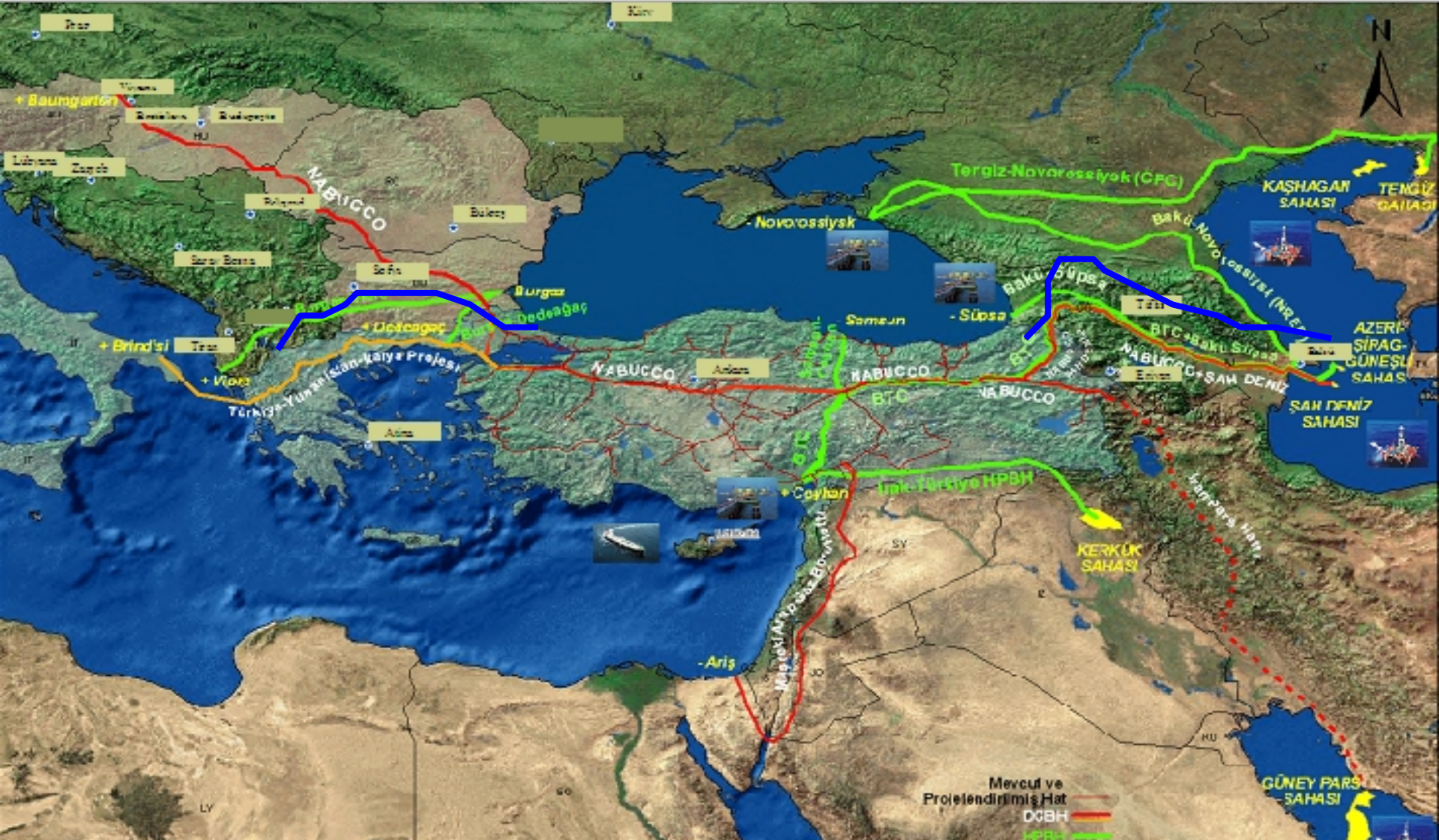
T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

HAM PETROL VE DOĞAL GAZ PROJELERİ

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ - ENTEGRASYON ÇALIŞMALARI

SONUÇ:

TÜRKİYE: ENERJİ KORİDORU VE TERMİNALİ

 PETROL   **DOĞAL GAZ**   **LNG**

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Enerji Politikalarında Çeşitlendirme

- Projeler

Sürdürülebilir Kalkınmanın Sektörel Politikalara Entegrasyonu (DPT-U

- Modeller

MAED ve World Energy Model (IEA)

- Diğer

Senaryolar, Talep Analiz Programları

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Nasıl enerji kaynakları çeşitlendiriliyorsa..

1. Enerji Politikaları da çeşitlendirilmeli
2. Tek bir doğru cevap aranmamalı
3. Modeller ve tahminler geleceği gösteren sihirli küreler değil, riskleri öngörme araçlarıdır

Teşekkürler...